

Rom 12, 14

14: Velsign dem som forfølger dere, velsign og forbann ikke!

Dette verset kan være skrevet som konkret sammenheng med de foran (som kanskje først og fremst gjaldt hjelpen til forfulgte kristne), og har dermed spesiell betydning for den tiden dette ble skrevet. Da synes Paulus her å ha tenkt at det lett kunne skje med de forfulgte kristne at de ble fristet til vrede, så de ikke kunne tåle fiendene sine. På den andre side behøver vi slett ikke søke etter slike sammenhenger når vi stilles overfor den ene formaningen etter den andre. Av og til finnes slik bakgrunn. Andre ganger ikke. Det vesentlige er at vi alle tar disse formaningene til hjertet, og erkjenner at den egentlige lærdommen i disse gjelder for alle folk til alle tider.

Herren Kristus kunne ikke tale positivt om de fiendtlig innstilte jødene. Han sa uttrykkelig at de var hyklere, løgnere, mordere, ja, at "dere er av deres far, djevelen" (Joh 8: 44). Men så inderlig ønsket han bare det beste for dem, omvendelse og frelse, at han gråt over deres ulydighet. Her vil altså apostelen si: Velsign, ønsk bare godt for dem som forfølger dere: "velsign og forbann ikke!" Og at Kristus i sterke vendinger klart ga uttrykk for hvordan jødene egentlig var, så gir det ingen som helst dekning for at ulyst skal bryte ut fra oss i vonde ord mot våre fiender. For i disse sterke ordene fra Kristus lå det bare en hellig og alvorlig irettesettelse. Det er bare i egenskap av profet, av lærer eller dommer noe menneske kan følge Kristi eksempel i dette.

Hvis det bare er oss selv det går ut over, det vi opplever av vondt, bør vi ikke tale vondt om fienden. Men heller tigge og be for dem, på samme måte som også Kristus gjorde. For "når han ble hånet, hånte han ikke igjen. Da han led, truet han ikke, men overlot seg selv til ham som dømmer rettferdig". I sin lidelse var han "lik et lam som ble ført bort for å slaktes, og lik et får som tier når de klipper det. Han opplot ikke sin munn". (1Pet 2: 23, Jes 53: 7). Det er eksemplet han har gitt oss når det gjelder hvordan vi skal forholde oss til våre fiender.

Å "velsigne" er å ønske alt godt. Å velsigne dem som forfølger oss, betyr at vi i hjertelig medlidenhet over den ulykkelige situasjonen de står i, inderlig ønsker og ber til Gud for dem; at han må gi dem nåde til omvendelse og frelse, slik Kristus ba for bødlene sine, på korset. Det samme gjorde Stefanus mens de steinet ham. Slike hjerter skal de kristne ha. Men så mildt og forsonlig sinn overfor dem som forfølger oss, får vi aldri fra vårt naturlige jeg. Det skjer alltid bare som et nådens underverk i de hjertene som er født på ny. Ja, selv for dem blir det også en kamp før dette skjer, fordi naturen vår står så hardt imot. Derfor gjentar apostelen denne formaningen, og sier for andre gang:

Velsign, og forbann ikke! Når dette gjentas, så skyldes det først og fremst at det koster kamp å følge denne formaningen, på grunn av arvesynden som ennå bor i oss. Dernest fordi det er særdeles viktig og maktpåliggende at nåden nettopp på dette området seirer over naturens ondskap. For det ville være et særdeles dårlig vitnesbyrd fra Kristi disipler, hvis vi skulle følge kjødet i dette spørsmålet, og "bli overvunnet av det onde". Når vi tvert imot etter Kristi sinn skulle "overvinne det onde med det gode", og gjennom gode gjerninger bare "samle glødende kull på hodet deres" (v. 20-21). Ja, slik er Kristi lov. For tekstordene våre er jo egentlig hans ord, og i bergprekenen sier han også selv: "Dere har hørt at det er sagt: Du skal elske din neste og hate din fiende. Men jeg sier dere: Elsk deres fiender, velsign dem som forbanner dere, gjør godt mot dem som hater dere, og be for dem som ondskapsfullt utnytter dere og forfølger dere" (Mat 5: 43). Det er dette apostelen vil ha fram her, når han sier: "Velsign og forbann ikke!".

Så kunne en jo innvende her at vi ser i Skriften at de hellige ikke bare advarte eller truet med Guds dom, men også forbannet. I Davids salmer, særlig i Sal 109, ser vi forbannelsen over de ugudelige uttales flere ganger. Vi ser også Peter sier til trollmannen Simon: (sv.) "Fördömt vare du och dina penningar!". Og Paulus sier om dem som forfører galaterne: "Det var godt om de som fører dere vill, kunne lemleste seg selv fullstendig" (med sin omskjærelses-forkynnelse). Dette som disse hellige har gjort, til og med skriftlig, kan jo ikke være galt. Hvordan skal vi så oppfatte dette? Svaret er at vi alltid må skille mellom det som tales i et gudgitt embete - og menneskenes "dagligtale". Når vi ser de hellige benytte uttrykk som høres ut som at de ønsket Guds vrede over de ugudelige, så innebærer det enten, som i de siterte ordene fra David og Peter, profetiske uttrykk for det som skulle ramme de onde menneskene det ble talt til/om. Eller, som Paulus' ord om dem som oppviglet galaterne; ett virkelig ønske om at Gud måtte ødelegge deres onde virksomhet.

Når Gud gjennom sine vitner forbanner, er det en hellig forbannelse. Men hvis du selv, fordi en enkel vond handling har rammet deg, ønsker vondt over din fiende, da er det ukristelig. Når loven og øvrigheten dreper ugjerningsmenn, er det rett. Men ikke hvis du som enkeltmenneske gjør det samme. Det samme gjelder det å forbanne. Hvis du i rett tid og i hellig nidkjærhet forkynner Herrens dom, så er det både rett og vel. Men ikke hvis du går fram på samme måte, bare som uttrykk for ditt eget hjertes ergrelse. Her taler Paulus bare om vårt liv som enkeltmennesker. Og der er det alltid dette som gjelder: "Velsign, og forbann ikke!"

Men så kan ofte nettopp dette skje at vårt sinne over personlig fornærmelse, vår misunnelse eller hat, kan ikle seg den hellige nidkjærhetens drakt. Så tror man at man bare uttaler Herrens dom, men det som ligger bak er bare at en er oppbrakt i sitt eget hjerte. Og her er ofte selvbedraget så fint og sterkt at ingenting hjelper for å avdekke det. Hvis ikke Den Hellige Ånd, som ransaker alt, får vise deg hvordan det kan være at du aldri tidligere har hatt noen nød for de samme menneskene, disse som du nå veier og måler. Først nå, etter at de har sagt eller gjort noe som har rammet deg, begynner din gransking av dem. Hva er det da som innerst inne driver deg? Og hvorfor så du aldri tidligere dette som du nå ser er så galt hos dem? På denne måten kan du avdekke at det du kalte hellig nidkjærhet,

egentlig bare var den mest falske synd, hat eller misunnelse. Men det er jo også bare Den Hellige Ånd som kan virke noe så nåderikt og herlig i oss, som at vi virkelig velsigner dem som forfølger oss.

For som vi sa, så er dette så totalt umulig for vår natur. F. eks. at når et menneske rett og slett forfølger oss, og på alle vis, i ord og gjerning bare er ute etter å skade oss, - at vi da ikke en gang skal tale ille om dem -! Og heller ikke ønske noe som helst vondt for dem, men bare av hjertet ønske dem det aller beste -! Da er allerede noe stort skjedd, når vi tålmodig kan omgås slike på vennlig vis. Og ennå større hvis vi av hjertet kan tilgi dem. Men aller størst hvis vi i kjærlighet kan unne dem, ønske og gjøre for dem det aller beste. Da er alt dette utelukkende Den Hellige Ånds verk. Så innser vi jo at alt dette aldri vil skje fullkomment her på jord. Herren Kristus var den eneste som var fullkommen. Men så sant vi lever i hans kjærlighet, må vi også hele tiden øve oss i å følge etter ham i dette. Uansett hvor godt eller dårlig dette lykkes for oss. Til hjelp i denne kampen som er så hard for naturen, gjelder det først og fremst å se på Jesus, han som er gått foran i både lidelse og tålmodighet. Og så må vi også virkelig tro og holde klart for oss at intet vondt kan ramme oss uten at Herren vil det.

Dette sa Kristus om sine lidelser: "Skal jeg ikke drikke det begeret som min Far har gitt meg?" Tilsvarende talte David om Sime'is forbannelser: "Når Herren har sagt til ham: Bann David! - hvem tør da si: Hvorfor gjorde du det?" Kunne vi bare se på fiendene våre med disse øynene; at også disse går vår kjære Herres ærend! Kunne vi bare se ham i alt som var vanskelig for oss, da fødtes nok snart både nåde og kjærlighet i hjertene våre. Da ble det virkelighet og sannhet i at vi "velsigner dem som forfølger oss". Og akkurat dette forholdet har også vår apostel Paulus blitt så prøvet i at han kunne si: "Når vi blir spottet, velsigner vi. Når vi blir forfulgt, holder vi ut" (1Kor 4: 12). Måtte så også vi strekke oss etter å få nåde til dette!

Fra å lære om vårt forhold til våre fiender, går nå apostelen over til å lære oss hvordan vi i kjærlighet skal være overfor alle mennesker.